

ප්‍රශ්නය : අවසරයේ ස්ථාමින් වහනස්, මිරසවැටිය දාගැබේ ඉතිහාසය පිළිබඳව යම් අදහසක් පළ කෙළුත්?

පිළිතුර : ක්‍ර.පු. 161 හා 137 අතර කාලයේ දී දුටුගැමුණා රජ්‍යමා අපේ රටේ රාජ්‍ය පාලනය කළා. දුටුගැමුණා රජ්‍යමා තිසිංහලේ එක්සත් කිරීම මියුගුණ වෙහෙරින් ආරම්භ කළ ගමන අවසානයේ යුද්ධිය ජයගෙන තිසිංහලේ එක්සත් කර නැවත මියුගුණ වෙහෙරටම පැමිණියා. රජ්‍යමා මියුගුණ වෙහෙරින් ජයකුන්ධියට බාතුන් වහනස්සේ තැන්පත් කරගෙන පැමිණියා. පළමයකුට නම් තැබීමේදී ව්‍යනත් පොරාන්දුවක් ගැනීමේ සිරිතක් පැරැණි සිංහලයන් අතර තිබුණා. දුටුගැමුණා රජ්‍යමාන් මේ ආකාරයෙන් පොරාන්දුවක් වෙලා සිටියා. හිස්සන් වහනස්සේට අගු කොටස පිළිනොගන්වා වළඳුන්නේ නැහැ යන්න එසේ වූ එක් පොරාන්දුවක්. ඒ නිසා රජ්‍යමා හිස්සන් වහනස්සේලාට නැමැතුම දන් දුන්නා. එක් අවස්ථාවකදී අමතක වීමකින් රජ්‍යමා මිරස් ව්‍යෝගීයක් ආර්යයන් වහනස්සේට පූජා නොකාට වළඳා තිබුණා. ඒ පිළිබඳව රජ්‍යමා බොහෝ දක් ව්‍යනා. රජ්‍යමා ජයකුන්ධිය මෙම ස්ථානයේ තබා නිසා වැවට ගොස් ස්ථානය කර පැමිණීමේදී ජයකුන්ධිය වටා බුදුරුස් විහිදෙනවා දැක තිබෙනවා. මේ සිද්ධිය පිළිබඳව රජ්‍යමා රහතන් වහනස්සේලාගෙන් වීමසා සිටියා. “මෙය ගුද්ධ වූ නුමියක්. එවගේම දැන් ඔබතුමාගේ, ජාතියේ ප්‍රාදේශීලිය ඉඩ්ධ වී අවසානයි. එම නිසා දැන් අවශ්‍ය යුද්ධිය නොව ගාසනික මෙහෙවර ආරම්භ කිරීමයි. ඒ නිසා මෙම ස්ථානයේ ආගමික සිද්ධිස්ථානයක් ආරම්භ කරන්න” යනුවෙන් රහතන් වහනස්සේලා රජ්‍යමාට උපදෙස් දුන්නා.

අවුරුදු තුනයි මාස හයක් ඇතුළත රජ්‍යමා මිරසවැටිය වෙත දැඳිකළා. මෙය වට්ටිට පංචාවාස ආදි සියල්ලන් ගොඩ නැගවා. ඉන්පසු රජ්‍යමා මෙම වෙතසට නමක් දැමීමට අදහස් කළා. මෙම ස්ථානයට එන සැම දරුවෙක්ම හිස්සන් වහනස්සේ, අමිමයි, තාත්ත්ත්‍ය ඉදිරියේ යම් පොරාන්දුවක් වුවහොත් එය සුලු කොට සැලකිය නොහැකිය යන ධර්මතාවය දක්වා ආකාරයෙන් රජ්‍යමා මෙයට

ඒ මේරිස් වැංපනයේ නම දැමීමා. අදත් අපි මේරිසවටිධික, මේරිසවටිය වෙත යනුවෙන් මෙම වෙත හඳුන්වනවා. පෙර කාලයේ මෙහි මේරිවග්‍රාම යනුවෙන් ගමක් ද තිබේ නිබෙනවා. මෙම මේරිසවටිය වෙත වසර 2100 ක් පමණ පැරැණියි. රජ්වරු තිස් දෙනෙකු පමණා මෙම වෙත ප්‍රතිසංස්කරණය කර නිබෙනවා. වර්තමානයේ ද සංඛ්‍යාවතුන්ගේ ආධාර උපකාරයන්ගෙන් මෙය ප්‍රතිසංස්කරණය වෙමින් පවතිනවා.

ප්‍රශ්නය : මැසතක්දී තායිලන්ත රජය මගින් මෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වලට සහාය ලබා දුන්න නේද?

පිළිතුර : තායිලන්තයේ රජතුමා මෙම වෙත ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ආධාර මුදල් ලබා දුන්නා. තායි රජතුමාගේ අභාවයෙන් පසුව එම ආධාර මුදල් දීම නැවතුණා. වෙත සංවර්ධන සම්බියෙන් මෙම කටයුතු නැවත ආරම්භ කළා. ඉන්පසු වෙත නැවතන් දෙදරා ගියා. රණසිංහ ප්‍රෝම්ඩාස ජාත්‍යාධිපතිතුමා මේ පිළිබඳව සොයා බලා නැවත තායිලන්ත රජයෙන් භා තවත් රට වලින් ආධාර උපකාර ගෙන ලංකා රජයේ භා ජ්‍යෙන්තාවගේ සහයෝගය ඇතිව මෙම වෙත වර්තමාන ආකාරයෙන් නිර්මාණය කළා.

ප්‍රශ්නය : අප් රටට ජාතියට විශාල ඉතිහාසයක් නිබෙන බව අනුරාධපුරයට එන හැම අවස්ථාවක්දීම මට හැරී යනවා. නමුන් දැන් අපට සිදුවේ ඇත්තේ කුමක්ද?

පිළිතුර : අද නවීන ලේකය දෙස බැලුවේ ඔවුන් නවීන බව කියමින් පරිහරණය කරන සියලුම දේ අපි ඉතිහාසයේ පරිහරණය කර නිබෙනවා. අද ඒ දේවල් අප සතුව නැහැ. ඒ තිසා ඒ දේවල් පිටර්ටින් ගෙනවිත් අපි පරිහරණය කරනවා. අද විදුලි පංකාව එදා “රූහන්පෙන්තා” නමින් නැඳුන්වුවා. එදා අපි විශාල මාලිගා හඳුවා. නොයෙකුත් ආකාරයේ ආහරණ භාවිතා කළා. හෝරායන්තු (මුර්ලෝසු) භාවිතා කළා. මේ ආකාරයෙන් අද නිබෙන හැම දෙයක්ම එදා අපි භාවිතා කළා. අද පුද්ගලයා නාගරිකරණය මගින් කාන්ත්‍රික වීම තිසා ඔහුට අද ආර්ථිකයේ පිහිට පැනීමට සිදුව නිබෙනවා. එදා අපි සතුව තිබූ ගුද්ධාව, භක්තිය,

ආධ්‍යත්මක ගුණවන්තකම, යුතුකම් ආදි සියලු දේම ඒ නිසා අද අහිමි වී තිබෙනවා.

උදාහරණයක් ලෙස ගෙක් ගත් විට එහි විශාල පිරිසක් හිටියා. මොකු විශ්චාෂන පවුලක් ජිවත් වුණා. නැත් හිතමිතුරුන් අතරේ විශාල සම්බන්ධතාවයක් තිබුණා. අද නගරයට පැමිණි විට එසේ සම්බන්ධතාවයක් නැහැ. සම්බන්ධතාවය තිබෙන්නේ තමන්ගේ නිවසේ සිට පුද්ගලයන් අතර පමණයි. ඉතිහාසය සමග සසඳා බලන විට අද අපි මිශ්‍ර සංස්කෘතියකට යොමු වී සිටින බව පෙනීමට තිබෙනවා. අපේ ප්‍රමා කාලයේ රටේ වැඩිහිටි නිවාස තිබුණා ද කියා අපට මතක නැහැ. අමිතා, අප්පවිච්චි කියන නමට අපේ විශාල ගොරවයක් තිබුණා. ඒ ගොරවය අද නැතිවී තිබෙනවා. එදා පාසල් යන ප්‍රමායක් පාසල් ගියේ අමිතා තාත්තා දෙන්නාට වැඳුලා. නිදා ගත්තේ වැඳුලා. අවුරද්දකට දහස් වාරයක් ඒ ආකාරයෙන් දෙමාපියන්ට වැදු නමස්කාර කළා. බොද්ධ ප්‍රමායක්ට අවුරදු තිස්පහක් පිරෝන කොට අවම වශයෙන් විසිපහන්දහස් වනාවක්වන් දෙමාපියන්ට වැදු තිබෙනවා. ඒ නිසා ආදරයෙන්, ලැදියාවන් දෙමාපියන් ගෙන ආ දේ අහිමි කිරීමට දරුවා කැමති නැහැ. ඒ කාලයේ අපි ගෙදර සිටින විට තාත්තාගේ සරම ඇදිමට පුරුදු වෙනවා. තාත්තාගේ පාවහන් පාවිච්චි කිරීමට විශාල කැමතේත්තක් දැක්වූවා. තාත්තා ගියා අඩිපාරේ ඇති පාසවහන් වලට පා තබා ඇවේදීමට අපි පුරුදුව සිටියා.

නමුත් අද ආර්ථික සමග විශාල වශයෙන් පොර බැඳීමට මිනිසුන්ට සිදුවී තිබෙනවා. අලුත් දේ කෙරෙහි මිනිසුන්ගේ හැරිම විශාල වශයෙන් ගමන් කරනවා. එක් වාහනයක් වැඩි කාලයක් පාවිච්චි කරන්නේ නැහැ. ඊළතට අලුත් වාහනයක් ගන්නවා. නිවසක් නිර්මාණය කිරීමන් ඒ ආකාරයෙන් සිදු වෙනවා. අඳුම් වර්ග දහස් ගණනක් නිර්මාණය වෙනවා. විවිධ ආභාර වර්ග නිර්මාණය වෙනවා. මිනිසා මේ නව නිර්මාණයක් පිටුපස ගමන් කරනවා මිසක් තමන් සතුව තිබු ආධ්‍යත්මක ර්වාවන් පිළිබඳ පුර්ණ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට කාලය යොමු කරන්නේ නැහැ. නවීකරණය නිසා ඒවා ආරක්ෂා කර ගැනීමට හිත යොමු කරන්නනේ නැහැ.

ප්‍රශ්නය : ගෝලියකරණය වූ ලේකයට අපේ අනන්තතාවය, සංස්කෘතිය, ධර්මය ආරක්ෂා කරගෙන ඇතුළු වන්නේ කෙසේද? යන්න ඇ අපිට තිබෙන ප්‍රශ්නයක්. ආර්ථිකය පිළිබඳ සින්මට පර සමාජය ගොඩ නැගිය යුතුයි. සමාජය ගොඩ නැගීමට නම් අපි තිවරයිව සිරිය යුතුයි. ඒ නිසා එය කරන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර : බඳුනේ ආකාරයට ජලය මිසක්, ජලය ආකාරයට බඳුන හඳුන්න අමාරුයි. ඒ නිසා අපේ සංස්කෘතිය, වර්යාවන්, හැසිරීම් හා සම්පත් පරිහෝජනය කර ගනිමින් ඉදිරියට යා යුතුයි. අපි කරා කරන භාෂාවේ බොහෝ ඉංග්‍රීසි වචන තිබෙනවා. අපි අදින්නේ පිටරට ඇඳුම්. අපේ හැගීම් ද ඒ ආකාරයන් වෙනස් වී තිබෙනවා. නමුත් ගැමි පරිසයේ බොහෝ පිරිසන් තවමත් පිටත් වන්නේ පැරැණි ආකල්ප වල. ඒ නිසා අපි මෙහිදී ආකල්පමය වෙනසක් ද ඇති කළ යුතුයි. අනුරාධපුර හා උතුරුමැද පලාතේ වැවේ තුන්සියයක් පමණ තිබෙනවා. මේ වැවිවලට වතුර පිරුණේ නැතිනම් එතැනින් එහාට කරන දෙයක් ගෙන ගොවියන් හිතලා නැහැ. වට්ටක්කා වග කරන කාලයට වට්ටක්කා. බඩුරිගු කාලයට බඩුරිගු තිබෙනවා. අනෙක් කාලයට පිටරින් ගෙන්වනවා. ඒ මිනිසුන්ගේ ආර්ථිකමය, සංස්කෘතිකමය ආකල්ප වෙනසක් ඇති වීමේ වේගය අඩුයි. අපේ බොහෝ තරුණා ප්‍රමාද විදේශ රටවල රුකියාවන් කරනවා. ඔවුන් එන විට ඒ රටවල සංස්කෘතින් ගමට ගෙන එනවා. යුද හමුදාවේ ප්‍රමාදන්ගේ අතට මුදුල් ලැබෙනවා. ඒ මුදුල් වලින් ඔවුන් ඉගෙන ගත් නොයෙක් සංස්කෘතින් ගෙන එනවා. නගරයන් සමඟ කිරීටු සම්බන්ධකම් තිබෙනවා. නවීන තාක්ෂණයට අනුකූල බොහෝ උපකරණ පරිහාරණය කරනවා. ඒ නිසා සංස්කෘතිමය වශයෙන් ආකල්පය වෙනසක් ඇති වන්නේ නැහැ. කැමිකර්මය මුල්කර ගත් තුන්වැනි ලේකයේ රටක් වශයෙන් ඒ කැමිකර්මක නිෂ්පාදනය මිනිසුන්ගේ අත්‍යවශ්‍යතාවය අනුව සිදු කිරීම වැදගත්.

ප්‍රශ්නය : අපේ ඉතිහාසය දෙය බලන විට මිරිසටැය වැනි දාගැබක් තීර්මාණය කිරීමේදී විශාල ආත්මක්තියක්, ආත්ම විශ්වාසයක් තිබුණා. ඒ විශ්වාස භායිත්වය ද තිබුණා. කැමිකර්මය අතින් ද ඒ ආකාරයේ දියුණුවක් තිබුණා. අපේ ඉතිහාසය යා යුතු ආකාරයට ගියා නම් අපේ රට ඇ මේ තත්ත්වයෙන් තිබෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා අපට වැරදුන් කොනැනු?

පිළිතුර : ගින්දරට පූජා පැවතෙන් වු මිනිසුන් පහත් පූජාවට පුරුදු වුණා. පර්වත වැදුපු මිනිසුන් වෙතත්, දාගැබී වදුන්න පටන් ගත්තා. මහා රුක්ෂණ ගස් වලට වැදුපු මිනිසුන් බෝධින් වහන්සේ වදුන්න පටන් ගත්තා. දේවානම්පියතිස්ස රජුතුමා බුදු දහම වැළඳ ගත් විට රටේ සියලු දෙනාම බුදු දහම වැළඳ ගත්තා. රටක් පාලනය කරන ප්‍රධානීන් ආදර්ශවත් වී, දීර්ඝ කාලීන සැලසුම් සමග ගමන් කරනවානම් එය එතරම් අපහසු වන්නේ නැහැ.

ප්‍රශ්නය : ඔබ වහන්සේ බටහිර බොහෝ රටට වලට වැඩිම කොට ධර්ම දේශනා පවත්වා තිබෙනවා. ඇද බටහිර ලෝකයේ ධර්මය පිළිබඳ විශාල පිබේදීමක් තිබෙනවා. ඒ හරහා අපට තිබෙන අවස්ථාව කුමක්ද?

පිළිතුර : අපේ මිනිසුන්ට තිබෙන්නේ ආගමික පැත්ත පිළිබඳ ගුද්ධාවක්. නමුත් බටහිර ලෝකයේ මිනිසුන් බොහෝ විට අවධානය යොමු කරන්නේ දීර්ශනය, භාවනාව පැත්ත පිළිබඳව. දැන් ඔවුන් භාවනාව හා දීර්ශනය පිළිබඳ බොහෝ දේ ඉගෙන ගත්තවා. එවිට ඔවුන් ධර්මය භාවිතා කරනවා. අපි ගුද්ධාව, භක්තිය, ශිළ්වන්ත කම ආදි ආගමික පැත්ත භාවිතා කරනවා. වෙනත් ආගම් වලට වඩා දීර්ශනය, භාවනාව ආදියෙන් බුදු දහම විශාල වශයෙන් ඉදිරියෙන් සිටිනවා. ඒ නිසා බටහිර ලෝකය එයට ප්‍රිය කරනවා. බටහිර ලෝකයේ ධර්ම දේශනා පවත්වන විට ඔවුන් අසන ප්‍රශ්න වලින් ඒ බව පැහැදිලි වෙනවා. සමඟ ප්‍රශ්නයක්ම අහන්නේ දීර්ශනය සම්බන්ධව. අපේ ගමක බණ දේශනා කරන විට අහන්නේ ආගමික පැත්ත සම්බන්ධ ප්‍රශ්න. අපෙන් ප්‍රශ්න කරන පුද්ගලයා බොහෝ පොත් පත් පරිහණාය කොට බොහෝ දේ ඉගෙන ගෙන, අධ්‍යයනය කර තේරේම් ගත තොහැකි දෙයක් අපෙන් අසනවා.

තායිලන්තය අපේ රට ආසන්නයේ තිබෙන බොද්ධ රටක්. තායිලන්තයෙන් අපට බොහෝ උදුව් ලබා ගත හැකියි. අපේ අනුරාධපුර නගරය රටේ විශාලම ආදායම් ලබන ආර්ථික නගරය බවට පත් කළ හැකිය. ඉන්දියාවට අපේ රටේ සිට මොන තරම් විශාල ජනගහනයක් වන්දනාවේ යනවාද? ඉන්දියාවේ ආර්ථිකයට විශාල ආදායම් ලැබෙනවා. එදා ආගමික සිද්ධස්ථාන දියුණු කිරීම

සඳහා විශාල මුදලක් වෙන් කළ විට රටේ අනෙක් අය විරෝධ වුණා. නමුත් ඔවුන්ගේ රැඟ එය කළා. මෙය තවන් අවුරුදු තුනකින් ප්‍රතිඵ්‍යුත් බව ඔවුන් දැන සිටියා. අවුරුදු දෙකකින් සිද්ධස්ථාන දියුණු කර වන්දනාව සඳහා සූදානම් කළා විට ඔවුන්ගේ ආර්ථිකයේ සියලු දේ හරි ගියා. පසුගිය දින වල තු මහා බෝධින් වහන්සේ බැලීමට ලක්ෂ ගත්තක් ජනතාව පැමිණියා. නමුත් විදේශීකයන් මේවා දැක නැහැ. ඔවුන් මේවා දුටුවිට පුදුමයට පත් වෙනවා. අනෙකුත් ආගම් සමග බලන විට මේවා ඉතිහාසයේ ඇති පැරැණිතම නිර්මාණ. ඒ නිසා මේ දුටු විට ඔවුන් පුදුමයට පත් වෙනවා. ඒ නිසා මේ සංස්කෘතිමය, ග්‍රාස්තීය ආදි පැති වලින්, මාධ්‍ය තුළින් ලෝකයාට ලබා දිය යුතුයි. මෙවැනි සිද්ධස්ථාන, ආගමික මධ්‍යස්ථාන, දුර්ගෙන ඔවුනට පෙන්වය යුතුයි. එසේ විදේශීකයන්ගේ පැමිණීම වැඩි වන විට රටේ සෑම අංශයකම සුබදායි දේවල් සිදු වෙනවා. ඒ නිසා අටමස්ථානය පමණක් දියුණු කර ලෝක ප්‍රජීත කළාත් රටේ විශාල ආර්ථික බලපෑමක් ඇති කිරීමට හැකි වෙනවා.

ප්‍රශ්නය : ඔබ වහන්සේ තරඟා සමාජය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වනවා. අපේ තරඟා සමාජය තුළන් ආකල්පමය වෙනසක් ඇති කළ යුතුයි. එය පවුල් හා අධ්‍යාපන පසුවීම තුළන් සිදු කළ යුතුයි. අපේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳව බඳු විට කළ යුතු වෙනසක්ම මොනවා?

පිළිතුර : ලංකාවේ ලක්ෂ ගත්තක් උසස් පෙළ විනාශයට පෙනී සිටිනවා. නමුත් මෙයින් විශ්ව විද්‍යාලයට යන්නට හැකි වන්නේ දසදහසක්, දොලොස් දහසක් වැනි ප්‍රමාණයකට පමණයි. අසමත් වූ අය “මම කරන්නේ කමක්ද?” කියා ප්‍රශ්නාර්ථියක නවතිනවා. එසේ අසමත් වන අයට අනාගතය ගොඩ නගා ගැනීමට යම් ව්‍යාපෘතියක් ඇති කළ යුතුයි. එවිට ඔවුන් ඒ මාර්ගයෙන් ස්වකිය අනාගතය ගොඩ නගා ගන්නවා. ඔවුන්ගේ උනන්දුව ද වැඩි වෙනවා. විශ්ව විද්‍යාල වලට ගොස් උපාධිය ලබා ගත් පසු සිදු වන්නේ මෙයයි. උපාධිය ගෙන යම් වෘත්තියකට ගිය පසු වෘත්තීය සූදුසූකම පිළිබඳව විමසනවා. එහිදී උපාධිය වෘත්තීය සූදුසූකමක් වන්නේ නැහැ.

ප්‍රශ්නය : අපේ සමාජය තුළ පවුල් ඇති විට්හාකම පවා අද බිඳ වැටැලා. එයින් සමාජය පවා විනාශ විය හැකියි. ඒ නිසා එය ආරක්ෂා කර ගන්නේ කෙසේද?

පිළිබඳ : ඉස්සර කාලයේ අපේ අප්පවිච්, අපේ අම්මා යන වචන සඳහන් කරන විට මෙක පොරුණු පෙනුයි. තාත්තා වැඩ නිම වී නිවසට එන විට සියලු දෙනාම නැගිරිනවා. නමුත් අද දුරුවා සහ පියා සියලු දේ කරන්නේ එකට. අම්මා තාත්තා දෙන්නාගේ සියලු හැසිරිම්, කඩා බහ දුරුවා අවබෝධ කර ගන්නවා. අද තිබෙන්නේ න්‍යාෂ්ථීක පවුලක්. බොහෝ දුරට අද පවුලක ඉන්නේ ප්‍රමාණයක් හෝ දෙන්නාක් පමණායි. තාත්තා සහ අම්මා දෙන්නාම වෘත්තින්ට යනවා. දුරුවන් හැදෙන්නේ වැඩකරන උදිවිගේ ආගුණයන්. දුරුවන් පාසලට යනවා. පාසලන් පසුව පොදුගලික අධ්‍යාපන ආයතන වලට යනවා. ගෙදර එන්නේ බොහෝ රු බෝ වෙලා. දෙමාපියන් සමග ආගුණක් නැහැ. එවිට දෙමාපියන් පිළිබඳ තිබෙන හැගිම් අඩු වෙනවා. විවාහ පීවිතයන් පවතින්නේ ඒ ආකාරයන්. ඉස්සර කාලයේ විවාහය තුළ බැඳීමක් තිබුණා. නමුත් අද විවාහ වීමේදී කිසිදු හැගිමක් නැහැ. විවාහ වන තැනැන්තියේ පියා විසින් විවාහ වන පුද්ගලය පිළිබඳව හොඳින් පරේක්ෂා කළා. හොඳින් සොයා බැලුවා. බැණාට තම දියාතිය ලබා දීමට තිරණය කරන්නේ ඉන් අනතුරුවයි. නමුත් අද එසේ නැහැ. දුරුවන්ගේ කැමැත්ත අනුව, දුරුවන් අතරම අද එය සිදු වෙනවා. පාසල් අධ්‍යාපනයේදී තමන්ගේ අනාගතය පීවිතය පිළිබඳව තිරණය ගන්නවා. එදා එම තිරණය ගන්නේ නැඳුණෙයි, දෙමාපියන් එකතු වෙලා. අද ප්‍රමාද අවවාද කරන්න බැරි තත්ත්වයක් උදාවෙලා. ඒ නිසා බොහෝ අය තමන්ගේ තරුණ පීවිතය පමණක් රුක ගන්න උත්සාහ කරනවා. විවාහ පීවිතය රුක ගන්න උත්සාහ කරන්නේ නැහැ. බවහිර සංස්කෘතිය, හැගිම් සමග තරුණයන්ගේ ආකල්ප, හැගිම් වෙනස් වෙලා තිබෙනවා. අද සියලු දෙනාම අලුත් දේ පසුපස යනවා. අපිට ආපස්සට එන්න බැහැ. ඒ නිසා අපේ ගණධර්ම, සංස්කෘතිය රුක ගනිමින් අද යුගයට උවිත ආකාරයන් සියලු දේ කළ යුතුයි.

ප්‍රශ්නය : එය කළ යුත්තේ කෙසේද?

පිළිතුර : අපේ මුල් අවස්ථාව ගෙඹුර සහ පාසල. ඒ නිසා ප්‍රමාද භූජ ගැනීමේ වගකීම ගුරුවරුන්ට වගේම දෙමාපියන්ටත් පැවරෙනවා. මතුෂා තොහඳු විශ්වයේ වෙන කිසිම දෙයක් නිර්මාණය තොහැකියි. විශ්වයේ ඇති සියලු දේ නිර්මාණයන් කර තිබෙන්නේ මනසින්. මිනිසා සත්වයින්ගෙන් වෙනස් වන්නේ උසස් මනසක් තිබෙන නිසයි. ඒ බව බුදුරුණාන් වහන්සේ ද දේශනා කර තිබෙනවා. ඒ නිසා අපි මනසයන් උසස් විය යුතුයි. එයේ උසස් වීමට නම් ඒ පවුල නැමති මුල් බිජයේ සිට හැඩා ගැසිය යුතුයි.

ප්‍රශ්නය : අපේ ඊළග තැන පන්සලයි. පන්සල මේ අනියෝගයට මූහුණ දැන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර : අපේ පන්සලේ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටියා. පන්සලට එන යන අය පන්සල සමග සම්බන්ධතා පැවැත්වාවා. ප්‍රමාද අකුරු කියවන්නේ, වැඩිවියට පත් පසු අවශ්‍ය නැකෙත් සඳා ගන්නේ පන්සලේ භාමුදුරුවන්ගෙන්. ජීවිතයට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා ගන්නේ ස්වාමීන්වහන්සේගෙන්. එදා පාසල පවත්වාගෙන ගියේ පන්සල තුළයි. කාලය සමග මේ මධ්‍යස්ථාන වෙනස් වුණා. පන්සල සමග නිඩු සම්බන්ධතාවය ඇත් වුණා. පන්සලේ භාමුදුරුවෝ ආගමික වැඩ සඳහා පමණක් අවශ්‍ය වුණා. ඉස්සර ‘අපේ භාමුදුරුවෝ’ යනුවෙන් ආමත්‍ය්‍යුනය කළා. අපි ‘අපේ මහත්තයා’ යනුවෙන් කරා කළා. එදා අපේ කියන නැගීම තිබුණා. නමුත් අද එය වෙනස් වෙලා. ඒ නිසා අද බොහෝ පිරිස් තති වෙලා.

ප්‍රශ්නය : අපී ඒ අනියෝගයට මූහුණ දැන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර : ගම, පන්සල සමග තිබෙන සම්බන්ධය වැඩි කළ යුතුයි. ගමේ කටයුතු පන්සලේ ස්වාමීන්වහන්සේ හරහා සිදු කළ විට නිතර නිතර ස්වාමීන්වහන්සේ ආගුය කිරීමට අවස්ථාව ලැබෙනවා. වරිත සහතිකයක් පවා ගන්නේ පන්සලේ භාමුදුරුවන්ගෙන්. පන්සලට තොගියපු අයට පවා ස්වාමීන්වහන්සේ එය ලබා දෙනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ දායක පවුල් වල සියලු දෙනාගේම විස්තර දැන්වා.

ප්‍රමයින් කුඩා කළ සිටම පත්සලට එං වීමේ ප්‍රවත්තාවය වැඩි කළ යුතුයි. ඒයේ කළහොත් විනාශ වී යන දේ රැක ගත හැකියි.

ප්‍රශ්නය : නවීන යුගයේ ඇති අනියෝග වල මූණුනු දීමේ වැඩි පිළිවෙළක් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය තුළ තිබෙනවාද?

පිළිතුර : ගමේ පිරිවෙන් බොහෝ අඩුපාඩුකම් තිබෙනවා. ඒ නිසා ගමේ පොඩි භාමුදුරුදෙවේ නගරයට ගොස් සියලු දේ ඉගෙන ගන්නවා. ඉන්පසු උන්වහන්සේ ගමට එන්න මඳු කමක් දක්වනවා. ඒ නිසා ගමට සියලු පහසුකම් ලබා දිය යුතුයි. අපේ කාලයේ බොහෝ පිරිසක් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ලබුවා. අද පිරිවෙනට ඇතුළත් වන්නේ කිසිවක් කර ගත නොහැකි සාමාන්‍ය සමාජයේ ප්‍රමයින් පමණයි. වියතුන් බොහෝ උගතුන්, දුර්ගෙනිකයන් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ලබු ඇය. පාලි, සංස්කෘති, සිංහල යන මේ හැම භාෂාවකම මූල බිජ පිරිවෙනයි. පිරිවෙන් යම් වැඩිපිළිවෙළක් තිබෙනවා. පාසල් අධ්‍යාපනයට වඩා පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය අමාරු විෂයයක්. එහි භාෂාවන් වැඩියි. පත්සල් වල සිටින ස්වාමීන් වහන්සේලා බොහෝ උගත් ඇය. බොහෝ ස්වාමීන් වහන්සේලාට ගාස්තුපති උපාධි, දුර්ගෙනපති උපාධි තිබෙනවා. එයට හේතුව පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ තිබෙන ගක්ති සම්පන්ප භාවයයි. ගමේ පිරිවෙනට රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අනුග්‍රහය ලබෙනවා නම් එය ඉතාම වැදුගත් වෙනවා.

ප්‍රශ්නය : ගිනි සමාජය පැන්තේන් බැඳු විට මේ අනියෝගයට සාර්ථකව මූණුදීම සඳහා යුතුකම් රෝසක් ඉටු කළ යුතුයි. ඒ යුතුකම් මොනවාද?

පිළිතුර : පිරිවෙන පවත්වන්නේ ධර්මගාලාව තුළයි. පිරිවෙන පවත්වන්න වෙනම ගොඩනැගිල්ලක් නැහැ. පාසල් වල විවිධ දැක්ෂතා ඇති ගුරුවරු සිටිනවා. ඒ ගුරුවරු භරා ඒ දැක්ෂතාවය දියුණු කර ගත හැකි වෙනවා. නමුත් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ සිටින්නේ ගුරුවරු පුළු පිරිසක්. සියලු දෙනාම උගන්වන්නේ, අවවාද අනුගාසනා කරන්නේ පිරිවෙන තුළ සිටින මේ සිමිත ගුරුවරු. ඒ නිසා ත්‍රියාන්මක වන්නේ එකම වැඩිපිළිවෙළක් පමණයි. පරිසාක තාක්ෂණ්‍ය පිරිවෙනට යා යුතුයි. එවිට ස්වාමීන්වහන්සේට ලෝකය පිළිබඳ අවබෝධයක්

ලබා ගත හැකි වෙනවා. එවගේම ස්වාමීන් වහන්සේලාට ප්‍රතිඵ පහසුකම් වල අඩුපාඩු තිබෙනවා. එම නිසා පිරිවෙන් සඳහා රාජ්‍ය, පොදුගලික අනුග්‍රහයන් වගේ එම ආයතන දියුණු කොට අවශ්‍ය දේ ලබා දුනහොත් එය වැදගත්.

ප්‍රශ්නය : ඔබ වහන්සේගේ දුර්කනය අනුව බලන විට දායක සහාව ඉතා වැදගත් ආයතනයක්.

පිළිතුර : ගමක දායක සහාවක් යනු එදිනෙදා පීචිතය ගත කරන මිනිසුන්ගෙන් සඳහාම් ලත් සහාවක්. දායක සහාවකින් ඉමදාන වැනි පොදු කටයුතු කරනවා මිසක් ආයතනයක් දියුණු කිරීමට ආර්ථික ගක්තිය අඩුයි. එදා දායක සහාවක පන්සලේ ස්වාමීන් වහන්සේ, ගමේ වෙද මහත්තායා, පාසලේ විදුහල්පතිතමා සිටියා. ගමක් පාලනය කළේ මොවුන් තිදෙනායි. අද ඒ තුන්දෙනාගේ බලය වෙන උදුවිය අරගෙන. ඒ නිසා දායක සහාවේ බලය හින මට්ටමකට පත් වෙතා තිබෙනවා. දායක සහාවේ බලයට වඩා ස්වාමීන් වහන්සේගේ බලය වැඩි නම් තහි තිරණ ගෙන ඒ පන්සල දියුණු කරන්න ස්වාමීන් වහන්සේට අවස්ථාව තිබෙනවා. ඒ නිසා ගමක දායක සහාවන් ලබා දිය හැක්කේ ඉමය හා ගක්තියයි.

ප්‍රශ්නය : ඉදිරියේදී එය දියුණු කරන්න රජයට වගකීමක් තිබෙනවාද? නැතිනම් සමාජයේ දානපතියන් එකතු වී එය කළ යුතුද?

පිළිතුර : රජයකින් කළ යුත්තේ පන්සලක හෝතික පැත්ත දියුණු කිරීම. දායක සහාවකින් අධ්‍යාත්මික පැත්ත දියුණු කළ යුතුයි. හෝතික සම්පත් එකරාගී වී ඒ ආයතනය දියුණු වෙනවා නම් එම දායකයන්ගේ අධ්‍යාත්මය දියුණු කිරීම ස්වාමීන් වහන්සේගේ වගකීමයි. පොදුගලික පන්ති පන්සලේ පැවැත්වුවහොත් එහි සංවර්භාවයක් තිබෙනවා. පන්සලේ ඒ හැඳියාව තිබෙනවා. ඒවාට පැමිණෙන්ගේ ගමේ දායකයන්ගේ දරුවෙක්. එවිට ගමේ දායක මහත්වරු උනන්දුවෙන් පන්සලේ කටයුතු සඳහා යොමු වෙනවා. අද වැඩිම කාලයක් ගමනාගමනය සඳහා යොමු වෙනවා. ද්‍රව්‍යට පැය අවක් තිදා ගත් විට අවුරුදුකිට පැය තුන්දහසක් තිදා ගෙන තිබෙනවා. ද්‍රව්‍යට පැය අවක් රැකියාව

කළ විට අවුරුද්දකට පැය තුන්දහසක් රැකියාව කොට නිබෙනවා. අනෙකුත් කටයුතු සඳහා ද පැය දහසක් පමණ වැය වෙනවා. ඒ නිසා බොහෝ දෙනා කාලය ගත කොට නිබෙන්නේ ගමනාගමනය සඳහායි. ගමේ නිබෙන ගක්තිය, ජ්වය, බලය අගය කොට තව තවත් මෙයට ගක්තියක්, ජ්වයක් දෙනවානම් මහා ව්‍යක්තියක් බවට පත් වෙලා මේ අරමුණා ජය ගන්න හැකියාව නිබෙනවා.

ප්‍රශ්නය : අපේ පාලකයන්ට, සමාජ නායකයන්ට දෙන්න ඔබ වහන්සේට යම් එක් උපදෙසක් නිබෙනවානම් එය කුමක්ද?

පිළිතුර : මේ දේශය පාලනය කරනවානම් ද්වීගය පාලනය කොට දේශපාලනය කළ යුතුයි. රටේ ප්‍රධානියා, අභයේ සිටින පස්සියාගේ සිට ජලයේ සිටින මත්ස්‍යය දක්වා ප්‍රධානියි. ඒ තහතුරට පත් වූ පසු ඔහුට පක්ෂයක්, පන්තියක් නැහැ. ඔහු සියලු දෙනාගේම ප්‍රධානියි. ඒ නිසා රට පාලනය කරන විට ද්වීගය, ඉරිසියාව, ප්‍රාගැනීම ආදියෙන් තොරව “මම සත් භාවයෙන්, මෙත්‍රියෙන් රට පාලනය කරමි” යන අධ්‍යාත්මය තුළ සිට රටක් පාලනය කරන විට, අනෙකුත් ප්‍රාදේශීය, ග්‍රාමීය නායකයෝ යන සියල්ලෝම යහපත් වෙනවා. කළ යුතු දේ තොව, කළ හැකි දේ කියන පාලකයන් අවශ්‍ය වෙනවා.

බොහෝ ස්තූතියි, ස්වාමීන්වහන්ස.